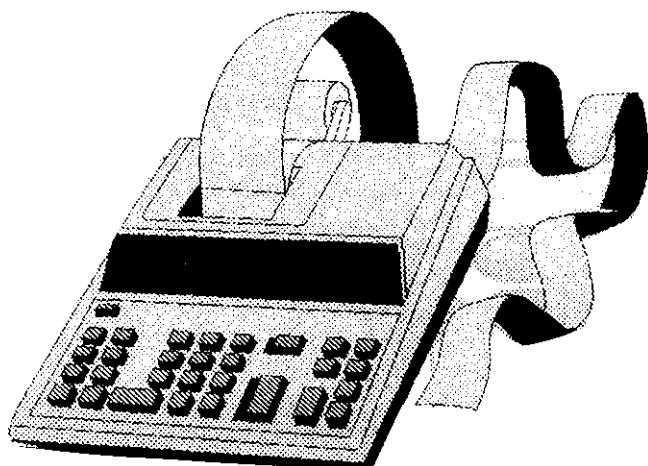

استفاده از دارایی در جهت واگذاری آن به عضو متقاضی اقدام نمود به طور مثال در صورتی که ارزش دفتری دارایی ۴۵۰۰۰۰۰۰ ریال و ذخیره استهلاک محاسبه شده برای آن در طی دوره ۱۹۶۸۷۵۰۰ ریال و قیمت روز آن ۳۵۰۰۰۰۰۰ ریال ارزیابی و سرمایه قابل استرداد به عضو ۴۰۰۰۰۰۰۰ ریال تعیین شده باشد سند حسابداری مربوطه به شرح زیر قابل تنظیم و ثبت در دفاتر خواهد بود.

عنوان حساب	بدهکار	بستانکار
سرمایه ذخیره	۴۰۰۰۰۰۰۰	
استهلاک	۱۹۶۸۷۵۰۰	
وسيله نقلیه		۴۵۰۰۰۰۰۰
صندوق		۵۰۰۰۰۰۰۰
سود واگذاری ماشین		۹۶۸۷۵۰۰

پاسخ به سؤالات مالی تعاونیها

○ معصومه گنجی

در این سند بستانکاری صندوق به مبلغ ۵۰۰۰۰۰۰۰ ریال مبلغ قابل پرداخت به عضو بابت مابه التفاوت سرمایه وی (۴۰۰۰۰۰۰۰) ریال تا بهای ماشین واگذاری به مبلغ ۳۵۰۰۰۰۰۰ ریال و مبلغ ۹۶۸۷۵۰۰ ریال سود واگذاری مابه التفاوت ارزش دفتری دارایی و قیمت روز آن می‌باشد.

□ مدیر عامل شرکت تعاونی تهیه و توزیع ... مرقوم داشته‌اند که شرکت کالای مورد نیاز اعضاء خود را از مراکز توزیع تهیه و با افزایش درصدی سود به اعضاء واگذار می‌نماید و پرسیده‌اند که چند درصد سود قابل افزایش به قیمت تمام شده کالاهای خریداری شده می‌باشد زیرا اعضای هیأت مدیره بر میزان درصد سود اتفاق نظر ندارند و این امر موجب ایجاد اختلافاتی در تعاونی شده است و در حال حاضر نیز درصد افزوده شده بر کالاهای مختلف متفاوت می‌باشد.

■ پاسخ: همان طور که مطلقاً اصولاً وظیفه تعاونی‌های توزیع ارائه خدمات به اعضاء تعاونی از طریق تأمین نیاز مشترک آنان می‌باشد که در این رابطه سود حاصله در حد تأمین هزینه‌های شرکت کفایت می‌نماید لذا درصد سود افزوده شده به کالاهای قابل ارائه در تعاونی می‌بایست متناسب با هزینه‌ها تعیین شود و از آنجا که افراد خارج از حوزه تعاونی از میزان هزینه‌های شرکت اطلاع کافی و وافی ندارند اعلام درصد سود توسط افراد و ارگانهای خارج از مجموعه نمی‌تواند به درستی تعیین گردد ولی جهت مزید اطلاع هیأت مدیره یادآوری می‌نماید که درصد سود می‌بایست متناسب با حجم فروش هزینه‌های شرکت و یا نهایت به قیمت کالا در بازار آزاد تعیین گردد. به نحوی که قیمت کالاها در هیچ شرایطی از قیمت آن در بازار آزاد تجاوز ننموده و انگیزه اعضاء جهت تهیه کالاهای مورد نیاز از طریق تعاونی از میان نرود ضمناً اعمال درصد ثابتی

□ آقای علی حیدرنیا عضو هیأت مدیره شرکت تعاونی تولیدی ... مرقوم داشته‌اند یکی از اعضای شرکت تعاونی به هنگام عضویت، سرمایه خود را به طور غیرنقدی و از طریق انتقال یک دستگاه ماشین پیکان به تعاونی تأدیه نموده است، تعاونی نیز بر اساس ضرورت نسبت به تعمیر و نصب لوازم مورد نیاز بر روی آن اقدام کرده است در حال حاضر این عضو به علت زیاندهی شرکت از عضویت مستعفی و خواستار دریافت سرمایه خود از طریق تحویل ماشین پیکان شده است و پرسیده‌اند آیا می‌توان نسبت به واگذاری ماشین پیکان به وی اقدام نمود یا خیر و در صورت امکان سند حسابداری انجام این مورد را با درج یک سؤال به طور نمونه توضیح دهید؟

■ پاسخ: در پاسخ اعلام می‌دارد استرداد سهام اعضاء از طریق انتقال دارائیهای ثابت شرکت به آنان در صورت درخواست عضو و موافقت هیأت مدیره و مشروط بر آن که اخلاقی در امور جاری شرکت فراهم نیآورده و مورد نیاز جدی شرکت نباشد بلامانع بوده و می‌توان دارایی ثابت را در ازای سرمایه به عضو منتقل نمود ولی همان طور که به هنگام تأدیه سهام از طریق آورده غیرنقدی، آورده مربوطه می‌بایست توسط کارشناسان رسمی به قیمت روز ارزیابی شود. در زمان استرداد سرمایه نیز لازم است دارایی مورد نظر به قیمت روز ارزیابی و با شناسایی سود و زیان ناشی از فروش دارایی با توجه به استهلاک محاسبه شده جهت آن در طی سالهای مورد

سود بر روی کلیه کالاهای قابل عرضه در تعاونی ضروری نبوده و این ضریب می‌تواند در خصوص کالاهای متفاوت، متغیر باشد.

در خاتمه شایان ذکر است که پرداخت سود متناسبی جهت سرمایه‌گذاری اعضاء در تعاونی نیز می‌بایست در تعیین سود مد نظر هیأت مدیره قرار گیرد زیرا سود سهام متناسب و قابل قبول در واقع هزینه سرمایه‌گذاری اعضاء تلقی خواهد شد و تعیین درصد ناچیزی سود ممکن است در صورت بروز هر تغییر جزئی در حجم فروش و یا مواجهه با هزینه‌های اتفاقی و غیر قابل پیش بینی منجر به زیان شرکت و از میان رفتن سرمایه و کاهش نقدینگی شرکت شود لذا در هنگام تعیین درصد سود شایسته است تمامی عوامل مؤثر در سود مورد مذاقه قرار گیرد.

□ پرسش: حسابدار شرکت تعاونی مصرف کارکنان... اظهار داشته‌اند که اخیراً شخصی با ارائه یک فقره چک از حساب‌بجاری شرکت تعاونی که به امضاء اعضاء هیأت مدیره رسیده به تعاونی مراجعه و خواستار وصول وجه آن شده است در بررسی به عمل آمده مشاهده گردید که این چک در سال گذشته به شخصی واگذار گردیده ولی در حسابهای شرکت منعکس نشده است و با این توضیح پرسیده‌اند که در حال حاضر به هنگام پرداخت وجه چک سند مربوط چگونه می‌بایست تنظیم و در حسابها انعکاس داده شود.

■ پاسخ: ثبت حساب‌داری پرداخت چک ارائه شده از نظر اصولی فرقی با سایر موارد پرداخت اسناد پرداختی نداشته و در مقابل بدهکار شدن حساب اسناد پرداختی مرجع پرداخت کننده وجه (صندوق، بانک و یا تنخواه گردان) بستانکار خواهد شد. ولی موضوع قابل بحث آن است که قبل از پرداختن به چگونگی ثبت حساب‌داری چک ارائه شده لازم است علت واگذاری چک به دارنده آن بررسی گردد. زیرا به احتمال زیاد واگذاری چک می‌تواند به یکی از علل زیر باشد:

- ۱- واگذاری چک در مقابل خرید کالا.
- ۲- واگذاری چک در مقابل دریافت وجه نقد.
- ۳- واگذاری چک در ازای خرید بک دارایی ثابت.
- ۴- واگذاری چک به منظور پرداخت هزینه‌ها.
- ۵- واگذاری چک جهت پرداخت یک بدهی و سایر موارد مشابه.

به طور که ملاحظه می‌گردد ارائه چک یا در مقابل کسب یک دارایی و یا جهت پرداخت یک هزینه واگذار شده است که اثر آن می‌تواند در حساب دارایی و یا حساب سود و زیان عیان گردد لذا چنان چه چک به منظور کسب یک دارایی واگذار شده باشد می‌بایست قبل از پرداخت آن حساب دارایی مورد نظر (بدهکار) و حساب اسناد یا چکهای پرداختی بستانکار شود.

و در صورتی که این چک جهت پرداخت هزینه‌ها و خرید کالا باشد با توجه به بسته شدن حساب هزینه‌ها و خرید و نقل نتیجه آن به صورت سود و یا زیان سال ۷۹ حساب اسناد پرداختی بستانکار

گردد.

پس از انجام این تحقیقات و صدور و ثبت سند اصلاحی در دفاتر، درج عملیات مربوط به پرداخت وجه چک عقلایی و قابل قبول خواهد بود در غیر این صورت چنان چه ثبت اولیه صورت نپذیرد، تنظیم و درج سند پرداخت وجه چک، موجب انعکاس مبلغ چک در بدهکار حساب اسناد پرداختی شده که اولاً با ماهیت حساب مغایرت دارد، ثانیاً موجب کاهش غیر واقعی حساب اسناد پرداختی شده و مانده غیر واقعی این حساب زمینه ایجاد اشتباه در عملکرد مدیران و احیاناً عدم تأمین وجه مربوطه در حساب بانک را فراهم خواهد آورد.

در خاتمه شایان ذکر است که چنانچه این چک در مقابل خرید کالا واگذار شده باشد لازم است پس از تأثیر آن در حساب سود زیان سود نایزده سال قبل نیز با توجه به خرید انجام یافته مورد بررسی مجدد قرار گرفته و کسری‌های احتمالی ناشی از آن شناسایی و وصول آن از مسئولین ذیربط پی‌گیری گردد. زیرا این تصور نیز وجود دارد که به جهت کتمان کسری کالا از ثبت خرید انجام یافته از طریق چک مورد نظر در حسابهای چشم پوشی شده باشد.

□ پرسش: حسابدار شرکت تعاونی تهیه و توزیع صنف ... مرقوم داشته‌اند که شرکت اخیراً به دلیل کسری وجه نقد تعدادی از چکهای دریافتی از اعضاء را قبل از موعد مقرر به بهایی کمتر از ارزش چک به نقد تبدیل نمود که تاکنون جهت ثبت آن اقدامی صورت نپذیرفته است اخیراً برخی از چکهای سررسید شده بدلیل عدم موجودی در حسابهای بانکی مربوطه برگشت خورده و توسط دارندگان آن به شرکت مسترد گردیده است. طبق بررسی‌های به عمل آمده این چکها مربوط به حسابی بوده که سالها قبل به دلیل مفقود شدن دسته چکها مسدود گردیده است و با این توضیحات سؤال نموده‌اند آیا لزومی به ثبت عملیات مربوط به فروخته شدن چکها وجود دارد یا خیر و تأکید نموده‌اند که این چکها در زمان فروش در دفاتر انعکاس نیافته است و در صورت ضرورت ثبت آن چگونه انجام خواهد شد.

■ پاسخ: در پاسخ به این حسابدار محترم یادآوری می‌نماید که ثبت کلیه رویدادهای مطروحه در نامه در زمان وقوع رویداد الزامی است زیرا اولاً کلیه عملیات مالی شرکت می‌بایست به منظور رعایت اصل افشاء حقایق در دفاتر قانونی انعکاس یابد، ثانیاً اثر هر یک از رویدادهای اعلام شده به گونه‌ای است که بر نقدینگی شرکت تأثیر می‌گذارد و حذف هر یک از آنها موجب می‌گردد که مانده دفتری حساب صندوق و یا بانک شرکت حسب مورد با مانده واقعی آن مطابقت ننماید زیرا طبق اظهار شما در زمان فروش چکها قبل از زمان سررسید مبلغی کمتر از ارزش اسمی آنها دریافت گردیده که در صورت حذف ثبت مربوطه اولاً مبلغ هزینه شده در این مقطع در حسابها انعکاس نیافته و مانده واقعی صندوق کمتر از مانده دفتری آن خواهد شد، ثانیاً در زمان فروش چکها وجوه حاصل از این

مقتضی جهت وصول آن پی‌گیری لازم را معمول دارند. بدیهی است در صورت عدم امکان وصول چک و تأیید غیر قابل وصول بودن آن از سوی مراجع قضایی مبلغ مذکور از حساب بدهکاران خارج و در ردیف هزینه‌های مطالبات لاوصول ثبت خواهد شد.

□ پرسش: حسابدار شرکت تعاونی تهیه و توزیع ... مرقوم داشته‌اند که حسابهای سال گذشته شرکت با تراز اختتامیه بسته شده و اظهار نامه مالیاتی نیز بر اساس آن تنظیم و به حوزه مالیاتی وزارت امور اقتصادی و دارایی تحویل گردیده است لیکن تاکنون به دفاتر قانونی سال جدید انتقال نیافته است پس از بررسی و تفحص در حسابها در تعدادی از حسابها مغایرتهایی مشاهده گردیده و با این توضیحات پرسیده‌اند تراز افتتاحیه چگونه اصلاح و به دفاتر منتقل و موارد اصلاحیه چگونه به وزارت امور اقتصادی و دارایی اعلام شود.

■ پاسخ: در پاسخ اعلام می‌دارد با توجه به ضرورت مطابقت کامل تراز افتتاحیه با تراز اختتامیه لازم است تراز افتتاحیه تنظیمی با تمام اشکالات موجود در آن عیناً به دفاتر سال جاری انتقال یابد (الته به تاریخ قبل و یا حداکثر ۸۰/۴/۳۱ زیرا در صورت انتقال تراز افتتاحیه پس از تاریخ ۸۰/۴/۳۱ دفاتر مورد اعتراض ممیزین وزارت امور اقتصادی و دارایی واقع خواهد شد) و جهت اصلاح حسابها نیز تمامی تعدیلات لازم از طریق صدور سند اصلاحی انجام و در دفاتر درج گردد. بدیهی است چنانچه اصلاحات مربوط به حسابهای مرتبط با سود و زیان (نظیر خرید، فروش، موجودی پایان دوره و ...) باشد در سند اصلاحی تعدیلات مربوط حسب مورد موجب کسر و یا افزایش سود و زیان سال قبل خواهد شد که به تبع آن تقسیمات سود ویژه نیز قابل تعدیل خواهد بود در اینجا لازم به ذکر است جهت انعکاس موارد به وزارت امور اقتصادی و دارایی نیز چنانچه تعدیلات مؤثر در سود و زیان باشد می‌بایست ضمن نامه و یا مستندات کافی به وزارت امور اقتصادی و دارایی اعلام گردد و در صورتی که موارد تأثیری در سود و زیان نداشته باشد اعلام آن به وزارت امور اقتصادی و دارایی نیز ضروری نخواهد بود جهت مزید اطلاع خاطر نشان می‌سازد عدم ثبت تراز افتتاحیه تا این تاریخ که حدوداً ۷ ماه از شروع سال مالی می‌گذرد مبین دو وضعیت در شرکت است که لازم است نسبت به هر دو حالت دقت شود.

۱- تأخیر در ثبت رویدادهای مالی در دفاتر قانونی که در صورت مراجعه ممیزین مالیاتی و یا نمایندگان سایر سازمانهای ناظر مورد اعتراض واقع خواهد شد و علاوه بر آن استفاده لازم از دفاتر جهت اطلاع از چگونگی مانده حسابها و عملکرد مالی شرکت میسر نخواهد بود.

۲- عدم رعایت قوانین در انتقال به موقع تراز افتتاحیه به دفاتر قانونی (۸۰/۴/۳۱) که موجب تحمیل جریمه مالیاتی از سوی وزارت امور اقتصادی و دارایی می‌گردد.

تعاملات حذف اموری گردیده که عدم ثبت آن موجب خواهد شد که موجودی حسابهای نقدی شرکت در مقاطعی بر خلاف واقع بستانکار نشان داده شود. ثالثاً به علت عدم ثبت هزینه فروش چکها حساب سود و زیان به میزان واقعی انعکاس نخواهد یافت، رابعاً با توجه به غیر قابل وصول بودن چکهای مورد نظر لازم است که وجه این چکها از حساب اسناد دریافتی خارج و در حساب مطالبات مشکوک الوصول انعکاس یابد. در خاتمه با توجه به توضیحات فوق و تشریح ضرورت ثبت کلیه تعاملات لازم است رویدادهای مورد نظر به شرح زیر در حسابها انعکاس یابد.

۱- به هنگام فروش چکها قبل از سر رسید

عنوان	بدهکار	بستانکار
صندوق (بانک)	xx	
هزینه تنزیل	xx	
حساب اسناد دریافتی (اسناد تنزیل شده)		xxxx

در این آرتیکل حساب صندوق (بانک) معادل وجه دریافت شده هزینه تنزیل معادل مبلغ مکسوره از ارزش اسمی چک واگذار شده و حساب اسناد دریافتی (حساب اسناد تنزیل شده) معادل مبلغ مندرج در چک می‌باشد.

پس از استرداد چک در سر رسید مبلغ قابل پرداخت به دارنده آن معادل مبلغ مندرج در چک خواهد بود و ثبت زیر در حسابها انعکاس خواهد یافت.

عنوان حساب	بدهکار	بستانکار
اسناد دریافتی (اسناد تنزیل شده)	xxx	
صندوق (بانک)		xxx

بدیهی است چنانچه در ثبت اول از عنوان اسناد دریافتی استفاده شده باشد در آرتیکل دوم نیز می‌بایست از همین عنوان استفاده شود.

در مرحله اطلاع از قابل وصول نبودن چکها از طریق حساب بانکی آرتیکل زیر قابل درج در دفاتر خواهد بود.

عنوان حساب	بدهکار	بستانکار
بدهکاران	xxx	
اسناد دریافتی		xxx

با ثبت اخیر حساب اسناد دریافتی تعدیل و مطالبات مورد نظر در ردیف بدهکاران قرار گرفته و لازم است مسئولین به طریق

در بخش شهری و مابقی در بخش روستایی می باشد.

مقایسه پیش بینی و عملکرد

سال ۱۳۷۹ (سال اول برنامه سوم توسعه)

در سال اول برنامه سوم توسعه (سال ۱۳۷۹)

پیش بینی و عملکرد تعاونیهای مسکن استانی کل کشور (عملکرد مذکور براساس آمار واحدهای تکمیل شده از دفتر آمار و اطلاعات اقتباس گردیده است)

شرح	۷۹	۸۰	۸۱	۸۲	۸۳	جمع کل
واحد مسکونی مورد نیاز	۶۲۳۰۰	۷۵۶۵۰	۸۹۰۰۰	۱۰۲۳۵۰	۱۱۵۷۰۰	۴۴۵۰۰۰
تولید زیر بنا (میلیون مترمربع)	۴/۹	۶/۰۵	۷/۱۲	۸/۱۸	۹/۲۵	۳۵/۶
سرمایه گذاری (میلیارد ریال)	۲۴۹۲	۳۰۲۶	۳۵۶۰	۴۰۹۴	۴۶۲۸	۱۷۸۰۰

جدول پیش بینی واحدهای مسکونی در مناطق شهری کل کشور در برنامه سوم توسعه

شرح	۷۹	۸۰	۸۱	۸۲	۸۳	جمع کل
تعداد واحد مسکونی مورد نیاز در مناطق شهری	۳۴۰۲۳۸	۳۸۰۶۷۷	۴۲۹۳۵۹	۴۸۰۰۵۶	۵۲۹۹۱۸	۲۱۶۰۲۴۷
سطح کل زیربنای واحدهای مسکونی (هزار مترمربع)	۳۷۵۸۴	۴۰۹۴۳	۴۵۱۴۱	۴۹۲۰۷	۵۳۲۵۹	۲۲۶۱۳۴
سرمایه گذاری (میلیارد ریال)	۱۸۶۷۴	۲۰۲۴۴	۲۲۲۷۸	۲۴۳۳۷	۲۶۴۰۶	۱۱۱۹۳۹
میزان زمین خالص مسکونی (هکتار)	۵۸۲۶	۴۹۲۰	۵۳۵۳	۵۹۱۵	۵۰۱۳	۲۷۰۳۶

بقیه از صفحه ۵۸

سطوح الگوبرداری:

- ۱- بهترین عملکردهای کاربردی - سطح جهانی
- ۲- بهترین عملکردهای کاربردی - شامل شرکت های داخلی
- ۳- بهترین عملکردهای رقبا
- ۴- بهترین عملکرد درون سازمانی

می کند.

- بر حساسیت نسبت به نیازهای متغیر مشتری تأکید دارد.
- بجاست که مدیران تعاونیها نیز درصدد مطالعه شرکت خود برآیند و سعی کنند نقاط قوت و ضعف و مشکلات خود را پیدا کنند و سپس برای یافتن راه کارهای اجرایی، شرکت های موفق را مطالعه کنند و این راه حلها

را در تعاونی بکار گیرند. در جهت رقابت باید همواره به بهبود عملکرد پرداخت و تعاونی خود را بطور پیوسته با بازار و شرکتهای موفق مورد مقایسه قرار داد و سعی در بهبود و پیشرفت شرایط فعلی کرد و تلاش نمود سطح قبلی ارتقاء یابد.
منابع و مأخذ در دفتر مجله موجود می باشد.

نتیجه گیری

الگوبرداری این انگیزه را فراهم می کند که سازمانها، فعالیت های خود را مجدداً مورد تفکر و بررسی قرار دهند. الگوبرداری برای شرکت هایی که امکان استفاده از بخش R&D (تحقیق و توسعه) را ندارند بسیار مفید می باشد زیرا که با مطالعه بهترین عملکردها در سایر سازمانها موارد و نکات مفید را گرفته و بکار می بندند. بطور خلاصه می توان گفت:

- الگوبرداری اهداف وسیع و حقیقی و مطالعه استراتژیک را گسترش می دهد.
- اهداف حقیقی و عملی را برای اجرا وضع می کند.
- زمینه تلاشهایی را برای کسب برتری، عبور

مجله تعاون

تلفنی آگهی می پذیرد

تلفن: ۶۴۱۷۰۲۳

نمابر: ۶۴۹۹۶۲۳